

Έρευνα IOBE “Τάσεις και προοπτικές του κλάδου μισθώσεων αυτοκινήτων”

2024/07/31 12:07 στην κατηγορία ΑΥΤΟ/ΔΡΟΜΟΙ

Την ανάδειξη του ρόλου και της σημασίας του κλάδου μισθώσεων αυτοκινήτων για την ελληνική οικονομία, αλλά και τις προκλήσεις και τους παράγοντες που θα προσδιορίσουν τη μελλοντική του πορεία, εξετάζει η νέα μελέτη του IOBE με τίτλο «Τάσεις και προοπτικές του κλάδου μισθώσεων αυτοκινήτων», η οποία υλοποιήθηκε με τη στήριξη του Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Ενοικιάσεως Αυτοκινήτων Ελλάδος (ΣΤΕΕΑΕ).

Βασικά στοιχεία κλάδου μισθώσεων οχημάτων

- 2,4 χιλ. επιχειρήσεις (νομικές οντότητες) – 8,1 χιλ. επιχειρήσεις στο δίκτυο.
- €1,7 δισεκ. ο κύκλος εργασιών (2023 εκτίμηση).
- 9,8 χιλ. οι απασχολούμενοι στον κλάδο (μέσος όρος έτους) (2023 εκτίμηση).
- 280 χιλ. οχήματα με μέση ηλικία 2,9 έτη ο στόλος οχημάτων.
- €1,3 δισεκ. η συνολική συμμετοχή στο ΑΕΠ.
- 14,6 χιλ. θέσεις πλήρους απασχόλησης σε όλη την οικονομία δημιουργούνται από τον κλάδο.

Ταυτότητα αγοράς

Οι μισθώσεις αυτοκινήτων αφορούν τις βραχυχρόνιες μισθώσεις οχημάτων, πιο γνωστές ως “Rent a Car” και τις μακροχρόνιες μισθώσεις, γνωστές ως leasing ή λειτουργική μίσθωση, και ανά κατηγορία στοχεύουν σε διαφορετικές ανάγκες. Συνολικά, ευνοούν τη γρήγορη αντικατάσταση του στόλου οχημάτων, συμβάλλοντας στη μείωση του μέσου όρου ηλικίας του επιβαρυσμένου στόλου στην Ελλάδα, και την εισαγωγή νέων οχημάτων, με μειωμένη κατανάλωση καυσίμου, χαμηλότερες εκπομπές αερίων και σύγχρονα συστήματα ασφάλειας, βοηθώντας και στη μείωση των ατυχημάτων.

Ειδικότερα, οι βραχυχρόνιες μισθώσεις υποστηρίζουν σημαντικά την ποιότητα του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, καθώς και την οδική ασφάλεια, ενώ οι μακροχρόνιες μισθώσεις βοηθούν επιχειρήσεις και ιδιώτες στην καλύτερη διαχείριση του κόστους και των δαπανών τους.

Ο κλάδος μισθώσεων οχημάτων αποτελεί έναν σημαντικό κρίκο σε μια μεγάλη

αλυσίδα αξίας που ενσωματώνει τις πωλήσεις οχημάτων (οι εταιρικές πωλήσεις αντιστοιχούν σε άνω του 58% των συνολικών πωλήσεων επιβατικών), τον ασφαλιστικό κλάδο, τα συνεργεία και τα καταστήματα πώλησης ανταλλακτικών αυτοκινήτων, τα πρατήρια βενζίνης, αλλά και τον τουριστικό τομέα.

Παρά τις προκλήσεις στο εγχώριο οικονομικό περιβάλλον, ο κλάδος επέδειξε τα τελευταία χρόνια θετική δυναμική. Αυτή σχετίζεται σε σημαντικό βαθμό με την αύξηση των ροών τουριστών και την επέκταση της τουριστικής περιόδου, ενώ και ο τομέας των μακροχρόνιων μισθώσεων παρουσιάζει ισχυρή ανάπτυξη.

Στοιχεία Κλάδου Μισθώσεων Αυτοκινήτων

Στον κλάδο μίσθωσης αυτοκινήτων δραστηριοποιούνται 2,4 χιλ. επιχειρήσεις, με ανοδική πορεία από το 2013, ενώ οι απασχολούμενοι φτάνουν τους 9,8 χιλ. εργαζόμενους.[\[1\]](#) Στον κλάδο καταγράφεται έντονος ανταγωνισμός, τόσο με μεγάλες επιχειρήσεις όσο και πολλές μικρές, λόγω τουρισμού.

Ο κύκλος εργασιών τους εκτιμάται στο €1,7 δισεκ. το 2023, με τις επενδύσεις σε νέα οχήματα να ξεπερνούν τα €500 εκ. το 2022. Λόγω των βραχυχρόνιων μισθώσεων, έντονη είναι η παρουσία του κλάδου σε περιφερειακό επίπεδο. Περίπου το 67% των επιχειρήσεων, το 52% της απασχόλησης και το 17% του κύκλου εργασιών του κλάδου εντοπίζονται στα νησιά, ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

Ο συνολικός στόλος των επιχειρήσεων σε όλες τις κατηγορίες (βραχυχρόνιες, μακροχρόνιες και επαγγελματικά) προσεγγίζει τα 280 χιλ. οχήματα το 2023, με ανοδική τάση τα τελευταία έτη. Ο στόλος αντιστοιχεί στο 5,0% του συνολικού στόλου επιβατικών, ενώ παρουσιάζει χαμηλή μέση ηλικία (2,9 έτη), έναντι αυτής του συνολικού στόλου επιβατικών στην Ελλάδα (17,3 έτη).

Αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία

Η συνολική συνεισφορά[\[2\]](#) των επιχειρήσεων στον κλάδο μίσθωσης αυτοκινήτων στο ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται σε €1,3 δισεκ. το 2022, με σημαντικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις, καθώς για κάθε 1 ευρώ προστιθέμενης αξίας από τη λειτουργία των επιχειρήσεων δημιουργούνται άλλα 0,8 ευρώ ΑΕΠ σε άλλους εγχώριους τομείς (1,8 ευρώ συνολικά). Η συνολική επίδραση στην απασχόληση φτάνει τις 14,6 χιλ. θέσεις, δηλαδή για κάθε 1 θέση στον κλάδο δημιουργείται μία πρόσθετη θέση απασχόλησης.

Χαρακτηριστικά ανά τμήμα αγοράς

Οι βραχυχρόνιες μισθώσεις οχημάτων[\[3\]](#) επηρεάζονται εξαιρετικά από τις τουριστικές ροές, με τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων να αποτελούν σημαντικό τμήμα του τουριστικού προϊόντος για πάνω από 40 χρόνια. Ο κύκλος

εργασιών των επιχειρήσεων αυτών προσεγγίζει τα €577 εκατ. το 2023, ενώ ο στόλος που διαχειρίζονται φτάνει τα 105 χιλ. οχήματα, με αυξητική τάση τα τελευταία έτη, λόγω και των αυξημένων τουριστικών ροών. Η μέση ηλικία του στόλου είναι χαμηλή στα 3,1 έτη, εξασφαλίζοντας τις αναγκαίες συνθήκες οδικής ασφάλειας, κατανάλωσης καυσίμου και εκπομπών αερίων. Τα υβριδικά οχήματα αποτελούν περίπου το 14% του συνόλου, ενώ τα ηλεκτρικά καταλαμβάνουν μικρότερο μερίδιο (2%), κυρίως λόγω του ελλιπούς δικτύου φόρτισης πανελλαδικά, αλλά και της έλλειψης γρήγορων φορτιστών, ιδιαίτερα στα νησιά.

Η μακροχρόνια λειτουργική μίσθωση αυτοκινήτων αποτελεί μια διαφορετική κατηγορία μισθώσεων με πιο σύνθετες παραμέτρους. Τα κίνητρα χρήσης αφορούν σε ιδιώτες (ευκολία διαχείρισης, προστασία περιβάλλοντος, οδική ασφάλεια, κ.ά.), Αυτοαπασχολούμενους (Φορολογικά και διαχειριστικά οφέλη, συνεχής ανανέωση αυτοκινήτου, οδική ασφάλεια, χαμηλή κατανάλωση, προστασία του περιβάλλοντος, κ.ά.) και Επιχειρήσεις (Φορολογικά οφέλη με εκπιπτόμενες δαπάνες, περιορισμός κόστους, βελτίωση περιβαλλοντικού προφίλ, ESG επιδόσεις, κ.ά.). Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων προσεγγίζει το €1,0 δισεκ. με τον στόλο τους να φτάνει τα 175 χιλ. οχήματα το 2022, με χαμηλή επίσης μέση ηλικία (2,6 έτη). Το 34,8% του στόλου είναι πλέον υβριδικά, ηλεκτρικά ή φυσικού αερίου. Η άνοδος της αγοράς μακροχρόνιων μισθώσεων οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση σημαντικών παραμέτρων της οικονομίας, όπως η αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων, η βελτίωση του εισοδήματος και της αγοράς εργασίας κ.ά.

Η μίσθωση επαγγελματικών οχημάτων απευθύνεται σε επαγγελματίες και ιδιώτες, προσφέροντας καλύτερη λειτουργία αλλά και μείωση κόστους, ενώ μπορεί να είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια. Η βασική κατηγορία οχήματος στη συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι τα επαγγελματικά (Van, Pick up, Vanette, C+C) έως 3,5 τόνους (Light Commercial Vehicles - LCV). Στον τομέα δραστηριοποιούνται περίπου 40 επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών που εκτιμάται στα €70 εκατ. για το 2023. Ο στόλος που διαχειρίζονται προσεγγίζει τα 16 χιλ. οχήματα για το 2023, με μέση ηλικία τα 4,0 έτη, ενώ τα οχήματα είναι κυρίως diesel (91,5%).

Κίνδυνοι και Προκλήσεις Κλάδου Μισθώσεων Οχημάτων

Ο κλάδος μισθώσεων οχημάτων αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις σε οικονομικό και θεσμικό επίπεδο. Ο αντίκτυπος της πανδημίας στην οικονομία, η ενεργειακή κρίση του 2022 και η άνοδος του πληθωρισμού μαζί με τις αναταράξεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες επηρέασαν τις μισθώσεις αυτοκινήτων, ωστόσο ο κλάδος ανέκαμψε γρήγορα. Σημαντικά ζητήματα για τον κλάδο το επόμενο διάστημα θα είναι η διατήρηση και η αύξηση της ζήτησης, το κόστος χρηματοδότησης και το ενεργειακό κόστος, το εργατικό δυναμικό, αλλά και το ρυθμιστικό περιβάλλον, ενώ κρίσιμο ρόλο θα διαδραματίσουν οι εξελίξεις λόγω του εμπορικού «πόλεμου»

επηρεάζοντας, μεταξύ άλλων, τη διείδυση της ηλεκτροκίνησης.

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τον κλάδο είναι:

Οικονομία

Η βελτίωση του εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος είναι σαφές ότι δημιουργεί θετικό υπόβαθρο εξέλιξης της ελληνικής οικονομίας και των μισθώσεων.

Παραμένουν, ωστόσο, οι πληθωριστικές πιέσεις και το αυξημένο ενεργειακό κόστος, ενισχύοντας το κόστος χρήσης οχημάτων. Τα επιτόκια (Euribor) διατηρούνται υψηλά, αυξάνοντας το κόστος δανεισμού για τις επιχειρήσεις μίσθωσης αυτοκινήτων.

Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η εξέλιξη της εξωτερικής ζήτησης, ιδιαίτερα για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, λόγω της επιβράδυνσης των οικονομιών στην ΕΕ.

Τεχνολογία - Ρυθμιστικό περιβάλλον

Πρόκληση ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών στον τομέα, αλλά και η επιτυχής μετάβαση της αγοράς στη νέα εποχή της ηλεκτροκίνησης. Οι επιχειρήσεις του κλάδου υποχρεώνονται να εναρμονιστούν με την ευρωπαϊκή νομοθεσία αναφορικά με τους στόλους. Με βάση τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, από 1/1/2024 το ¼ των νέων εταιρικών οχημάτων ιδιωτικής χρήσης ανά εταιρεία και οικονομικό έτος πρέπει να είναι αυτοκίνητα χαμηλών εκπομπών (κάτω από 50 gr CO₂/km).

Οι επιχειρήσεις προσαρμόζονται, ωστόσο καταγράφεται έλλειψη των κατάλληλων υποδομών (πυκνότητα φορτιστών και ταχύτητα φόρτισης) που θα υποστηρίξουν τη μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση (με την Ελλάδα να βρίσκεται στη χαμηλότερη θέση στην Ευρώπη σε πυκνότητα φορτιστών). Τέλος, ένα σημαντικό ζήτημα είναι η μεταφορά οχημάτων εναλλακτικών καυσίμων AFVs (ηλεκτρικά, υβριδικά, αερίου, κ.λπ.) με πλοία, με βάση τις νέες οδηγίες, επηρεάζοντας τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Αγορά

Η διαθεσιμότητα καινούργιων οχημάτων (και ανταλλακτικών) λόγω προβλημάτων στις εφοδιαστικές αλυσίδες, η γρήγορη μεταβολή των τιμών των νέων και των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων (υπολειμματική αξία του στόλου) αποτελούν παράγοντες αβεβαιότητας, ενώ σημειώνεται γρήγορη απόσβεση των οχημάτων νέων τεχνολογιών με αύξηση του κόστους χρήσης. Παράλληλα η είσοδος κατασκευαστών στην αγορά της λειτουργικής μίσθωσης ενισχύει το επίπεδο του ανταγωνισμού.

Τουρισμός

Παρουσιάζεται ανάγκη διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου, καθώς η έντονη εποχικότητα του τουριστικού προϊόντος δημιουργεί δυσκολίες στην κάλυψη τους

θερινούς μήνες. Η ζήτηση καλύπτεται με υπενοικιάσεις, περιορίζοντας τον ιδιόκτητο στόλο και τα κέρδη, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση και το κλείσιμο επιχειρήσεων, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Ταυτόχρονα, καταγράφεται ανεξέλεγκτη επέκταση επιχειρήσεων βραχυχρόνιας μίσθωσης, σε νησιωτικές κυρίως περιοχές, αλλοιώνοντας το τουριστικό προϊόν.

Λοιποί παράγοντες

Καταγράφονται ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων (ικανότητες, γλώσσες, επικοινωνία) σε πολλές επιχειρήσεις. Το δικαστικό σύστημα θεωρείται απαρχαιωμένο, καθιστώντας τη διεκδίκηση αστικών αξιώσεων χρονοβόρα και οικονομικά ασύμφορη, ενώ σε περιπτώσεις ποινικών πράξεων των μισθωτών/πελατών, κατάσχονται τα οχήματα των επιχειρήσεων μίσθωσης και αποδίδονται σε 4 έως 6 μήνες.

*Τα συμπεράσματα της μελέτης μπορείτε να τα δείτε [εδώ](#).

[1] Εκτιμάται, ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων και των εργαζομένων είναι σημαντικά υψηλότερος, καθώς λόγω μεθοδολογικών ζητημάτων δεν αποτυπώνεται ο πραγματικός αριθμός τους.

[2] Προσμετρώντας τις άμεσες, έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις από τη δραστηριότητα του κλάδου μέσα από το υπόδειγμα εισροών-εκροών.

[3] Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα εντάσσεται και η μίσθωση αυτοκινήτου με οδηγό (Chauffeur), με κατά κανόνα μικρές επιχειρήσεις, ωστόσο, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία προς ανάλυση.